

Kolmkümmend

JW

February 27, 2013

Me ei vahetanud oma kolmekümnendal pulma-aastapäeval mitte sõnagi.

Ei, me ei olnud tülis. Õigupoolest saime me läbi paremini kui kunagi varem. Meil lihtsalt ei olnud teineteisele mitte midagi öelda. Sõnu ei läinud enam tarvis. Tema teadis, et meil on aastapäev. Mina teadsin, et tema teab. Mis sellest siis veel juttu teha?

Me lõpetasime omavahel rääkimise täpselt viis aastat tagasi, seega kahekümne viiendal pulma-aastapäeval. Me ei otsustanud seda kuidagi ilmutatult, lihtsalt jäime hommikul vait. Seda võibki pidada meie esimeseks sõnatuks kokkuleppeks. Sümboolne, kas pole?

Alguses oli see nagu sport. Kui kaua me vastu peame? Kuna tekib esimene takistus, millest me sõnadeta üle ei saa? Eks esialgu oligi raskem. Vaatamata pikale abielule leidis ikka veel üht-teist, mis polnud paika loksunud. Niisugused väikesed asjad -- mida täna süüa teha, kes kuna kauemaks tööle jääb, kuhu minna nädalavahetuseks. Aga varsti saime me aru, et meie maitset on nagunii juba nõnda sarnaseks muutunud, et polnud vahet, mida kokata, kakskümmend viis aastat täielikku truudust ei jätnud hilisema kojutuleku puhul mingeid kahtlusevarje ja nädalavahetuse plaane hakkasime kuidagi iseenesest vaheldumisi tegema. Kokku leppimata reisid olidki põnevamad. Teretulnud vaheldus sisseharjunud rutiini.

Seltskonnas me muidugi suhtlesime. Tegelikult oleme mõlemad jutukad inimesed ja meie sõbrad pole viie aasta vältel aru saanud, et me teineteisele sõnagi ei lausu. Kohe, kui ma peolauas liha maitsen, saan aru, et tema jaoks on see mage ja ma ulatan soolatoosi enne, kui ta küsida jõuab. Ta noogutab mulle naeratades ning jätkab oma parempoolse naabriga sundimatut vestlust nagu miski poleks teisiti. Tegelikult ei olegi ju. Me lihtsalt ei räägi. Mis selles siis imelikku on? Enamus inimesi siin maailmas pole kunagi üksteisega rääkinud ja seda ei peeta põrmugi kumaliseks.

Ainsad, kes midagi taipasid, olid lapsed. Nad olid küll juba oma elu peal, aga meie vaikelu teisel aastal tekkis tütrele vajadus vanavanemateenuste järele ja nii hakkas ta meie juurest aegajalt läbi astuma. Tal kulus asjast arusaamiseks umbes kuus kuud ning teine poolaasta läks enne, kui ta meilt otse küsida julges. Eks ta uuris enne venna käest ka, aga mehed panevad ju niisuguseid asju alati kehvemini tähele (andku meeslugejad mulle andeks). Õe pealekäimisel hakkas poeg meil sagedamini külas käima ning kui ka tema vaatlused õe teooriat kinnitasid, võttis tütar südame rindu ja küsis.

Ega me neile midagi mõistlikku ei vastanud. Jah, meil on kõik hästi. Ei, me ei hakka lahutama. Jah, me armastame teineteist väga. Ei, me ei tea, miks me nii teeme või kuna me uuesti omavahel rääkima hakkame.

Nad tulid ülejärgmine päev tagasi, täis otsustavust meile aru pähe panna. Aga kui me omakorda küsisime, milles meie arutus õieti seisneb, lõppesid nende argumendid tõdemusega, et "nii ju ei tehta" ja sinnapaika see jäigi. Lapsed leppisid ega rääkinud meie väikest saladust kellelegi edasi. See sai nende sõnatuks vaikimisvandeaks, osaks meie kokkuleppest, nii nagu nemadki on osake meist.

Neljanda aasta lõpuks oli kõik jälle täiesti paigas. See sportlik põnevus, mis meid alguses saatis, oli lahtunud ja rutiin võttis taas võimust. Meil polnud vaja sõnagi lausuda, et teada -- kui nii edasi läheb, siis hakkab meie pool elu kestnud suhe kiiresti alla käima. Midagi tuli muuta, aga me ei osanud kumbki mõelda, mida täpselt. Me ju isegi ei rääkinud enam ja see tundus juba nii äärmuslik kui vähegi annab, kas pole?

Mina olin see, kes seda esimesena tegi. Kogemata. Tagantjärele mõeldes umbes sama kogemata kui omal ajal vaikimisotsus vastu sai võetud. Ma küpsetasin õhtuks kooki ja ajasin suhkru soolaga segamini. Taipasin oma eksitust siis, kui oli juba liiga hilja midagi parandada, ja tahtsin koogi esimese hooga minema visata, aga siis sai väike kuradike minust võitu ning ma otsustasin vähemasti tema näoilme ära vaadata, kui ta õhtul töölt tuleb.

Minu üllatuseks istus ta liikumatult laua taga ega võtnud lusikat kättegi. Alguses põrnitses ta kooki vihasel pilgul, aga siis valgus ta näole naeratus. Uus leping oli sündinud.

Sellest ajast hakkasime me teineteisele väikeseid "üllatusi" valmistama. Alguses süütud koolipoisinaljad -- märg põrand, millel libiseda, ukselink, mis käe hambapastaga kokku määrib, tobe kirjake kuueseljal. Ma ei pea vist ütleva, et need trikid tüütasid meid mõlemaid väga kiiresti. Neis polnud midagi uut. Ei midagi loomingulist. Ei mingit

närvikõdi. Me isegi ei üritanud eriti, et neisse väikestesse lõksudesse mitte langeda, sest neist ei sõltunud mitte midagi.

Ja siis ühel öösel, kui ta mu kõrval voodis tasakesi magada nohises, ajasin ma ennast üles, tõin tema töölaua sahtlist karbitäie knopkasid ja ladusin nad hoolikalt India joogide nõelmati moodi maha vaibale. Sinna, kus tavaliselt seisid tema toatuhvlid, millesse ta juba kolmkümmend aastat oli ilma vaatamata harjunud jalgu lükkama.

Ja see toimis. Karjatus oli esimene minule mõeldud hääl, mida ma tema suust kogu meie vaikimisperioodil kuulsin. Selles karjes oli ehmatust, valu -- ja jõudu. Vabanemist pikkade aastate rutiinist. Jõudmist sadamasse, mida me mõlemad nii kaua otsinud olime.

Sellest hommikust algas kogu meie elu justnagu uuesti. Me avastasime nii endas kui teineteises külgi, mille olemasolust meil enne aimugi polnud. Pärastlõunal koju tulles ootas köögis avatud gaasikraan, et ma sigareti süütamiseks tikku tõmbaks. Vastutasuks pudenes sel õhtul tema tee sisse suhkru asemel lusikatäis kontsentreeritud sidrunhapet. Mind omakorda ootas teki alla pugedes ees rästik, mürgihammas õieli.

Enam pole meil kunagi igav. Enam ei tohi meie majakeses hetkekski valvsust kaotada. Veekraan võib olla ühendatud vooluvõrku. Leiliruumi uks võib saunas sulguda nii, et seda seestpoolt enam avada ei õnnestugi. Peavalutablettide asemel võivad purgis oodata tsüaniidikapslid.

Eh, oleks vaid noorusel vanade elutarkus. Kui tühjad ja raisatud tunduvad nüüd kõik need aastad, mil me teineteisele mõttetut mesijuttu puhusime, kui mahavisatud õhtud, mil sai käsikäes kuupaisteromantikast taga aetud. Oleks me vaid siis teadnud, milline elu sisaldub surmahirmus! Praegu kardame me veel ainult seda, et surm saabub enne, kui me teda küllastumiseni nautida saame. Aga me peame olema tänulikud, et nüüdki selle äratundmiseni jõudsime, ning võtma temast, mida suudame.

Ja nüüd oleme me täiesti kindlad, et ei raiska enam kunagi sõnu armastuse avaldamise peale. Pole mõtet. Selleks on nii palju teisi võimalusi.